

30 אוקטובר 2025
ח' חשון תשפ"ו

קול קורא להגשת הצעות מחקר מקיפות לשנת 2025

- הקול הקורא מופנה לנשים ולגברים כאחד -

המדענית הראשית של משרד החקלאות וביטחון המזון מודיעה בזאת על פרסום "קול קורא" להגשת הצעות מחקר **מקיפות** לשנת 2025 בתחומים המוגדרים מטה. נדרש, כי המחקר המקיף יהיה רב-תחומי ויכלול מחקרים משניים בתחומים הרלוונטיים באחד מנושאי הקול הקורא.

ביטחון מזון מהווה נדבך אסטרטגי בחוסנה הלאומי, הכלכלי והחברתי של מדינת ישראל. במציאות גלובלית המאופיינת בשינויים אקלימיים מואצים, אירועי קיצון, משברים גיאופוליטיים, מגפות ושיבושים בשרשראות האספקה העולמיות – נדרשת יכולת לאומית מבוססת ידע להבטיח אספקה סדירה, איכותית וברת השגה של מזון לכלל האוכלוסייה, לאורך זמן ובמצבי שגרה וחירום כאחד. ביטחון מזון נשען על שילוב בין ייצור חקלאי מקומי, חדשנות טכנולוגית, הסתכלות לאומית, ניהול משאבים ופיתוח פתרונות יישומיים המותאמים לאתגרים העכשוויים והעתידיים.

בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2343, "הגדלה בשליש (33%) של התוצרת החקלאית הצמחית המיוצרת בישראל עבור תושבי ישראל עד לשנת 2035 כחלק מביטחון המזון הלאומי", ובהתאם לייעדי משרד החקלאות וביטחון המזון לשנים הקרובות – חיזוק הייצור המקומי, הגברת עמידות המערכת החקלאית למצבי אי-ודאות, קידום ייצור מזון איכותי ובר-קיימא, פיתוח שרשראות אספקה גמישות ויעילות, ויצירת תשתית ידע מדעי ותעשייתית – מהווה המחקר החקלאי ופיתוח הידע תפקיד חשוב בביסוס ביטחון המזון הלאומי בישראל ומאפשר התמודדות עם האתגרים הרבים.

היקף התקציב הכולל המשוער למימון מחקרים מכוח קול קורא זה הינו עד 6 מיליון ₪ (3 מלש"ח לכל תחום), וזאת בכפוף לקיומו של תקציב מתאים. אין בפרסום קול קורא זה משום התחייבות של המדינה למימון מחקרים במלוא סכום התקציב (או חלק ממנו). במידה ותקציב זה ישתנה (יגדל או יפחת) ועדת המכרזים למחקרים תהיה רשאית להגדיל או להקטין את היקף מימון המחקרים, על פי ציוני האיכות המדעית שייקבעו על ידי ועדת השיפוט, בהתאם לקריטריונים המפורטים להלן ולכל כלל שוויוני וענייני אחר שיקבע.

הליך הביצוע במסגרת "קול קורא" זה הינו על פי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 ותקנותיו.

קול הקורא זה יעסוק בתחומים הבאים:

1. העלאת יבול החימצה בישראל

ענף הקטניות מהווה גידול חשוב לתזונת האדם. בישראל מגודלת חימצה, אך בעשורים האחרונים ניכרת ירידה מתמשכת בתפוקות וביציבות היבול. לנוכח חשיבותו הכלכלית, התזונתית והתרבותית של גידול זה, המדענית הראשית מזמינה בזאת את הקהילה המדעית להגיש הצעות מחקר מקיפות חדשניות שמטרתן העלאת יבול החימצה בישראל תוך התייחסות גם לנושאי איכות ורכיבים תזונתיים.

הקול הקורא מבקש לעודד מחקרים יישומיים ואינטגרטיביים העוסקים בהיבטים גנטיים, אגרוטכניים, סביבתיים וטכנולוגיים, לשם פיתוח פתרונות שיביאו להגדלת היבול, שיפור יציבותו בתנאי אקלים משתנים, רווחיות בגידול והעמקת הידע המדעי והיישומי בתחום זה לטובת החקלאים והמערכת החקלאית כולה.

הצעות המחקר יעסקו באתגרים הבאים:

1. העלאת יבול ליחידת שטח.
2. שיפור עמידות הגידול לגורמי מחלה עיקריים (פוזריום, כשותית, אסקוביטה, חלדון).
3. שיפור יציבות הגידול ועמידותו לתנאי סביבה משתנים.
4. התאמה אגרוטכנית של זנים חדשים לתנאי הגידול בישראל.
5. הפחתת עלויות ייצור לחקלאי.
6. יצירת חלופה איכותית ומסחרית ליבוא.
7. נושאים נוספים רלוונטיים לגידול חימצה בישראל.

2. הגדלת יבול החיטה ואיכותה בישראל

החיטה היא אחד מעמודי התווך של גידולי השדה בחקלאות הישראלית ומהווה רכיב מרכזי בביטחון המזון הלאומי. לנוכח אתגרי האקלים, השינויים בדפוסי המשקעים והצורך בהגדלת היבול ובהבטחת אספקה יציבה ואיכותית של תבואה, המדענית הראשית מזמינה בזאת את הקהילה המדעית להגיש **הצעות מחקר לשם הגדלת יבול החיטה ושיפור איכותה בישראל**.

הקול הקורא שם דגש על הבנת תהליכים והטמעת טכנולוגיות שיאפשרו מעבר מגידול בעל לגידול שלחין ושימוש במים מושבים. לרבות בחינת ההשפעות האגרונומיות, הכלכליות והסביבתיות הנובעות מכך. כמו כן, השאיפה הינה **למחקר מקיף**. כלומר, מחקר אחד שיהיה רב-תחומי הכולל מחקרים משניים בתחומי הגנטיקה וטיפול הזנים לשיפור איכות הגרעין, ניהול ההשקיה והדישון, הגנת הצומח ובקרת איכות, במטרה להבטיח יבול גבוה, יציב ובעל ערך תזונתי ותעשייתי משופר ונושאים נוספים בתחום זה.

מבנה ההגשות לשנת 2025

1. הגשת הצעות מחקר

1.1. הצעות המחקר המוגשות לקרן המדענית יוגשו בהגשה אלקטרונית בלבד בעברית באתר המדענית עד לתאריך והשעה הנקובים בקול הקורא.

1.2. לאחר פרסום קול הקורא ניתן לפנות בשאלות הבהרה (להלן: "השאלות") דרך המדענית (בדף הבית יש ללחוץ בתפריט העליון על "שאלות ותשובות"). התשובות לשאלות יפורסמו באתר "המדענית" במועד הנקוב בקול הקורא. השאלות של המשתמשים ותשובות המשרד יהוו חלק מקול הקורא והן יגברו על האמור במסמכי קול הקורא המקוריים.

1.3. מועד אחרון להגשת שאלות מופיע בלוחות הזמנים של קול הקורא.

2. גופים זכאים להגשת הצעות מחקר

1. מוסדות מחקר אקדמיים המוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה או מוסד שקיבל היתר או רישיון לפי חוק להשכלה גבוהה תשי"ח 1958.
2. מכוני מחקר ממשלתיים ובתי חולים (חברה ממשלתית או יחידה ממשלתית).
3. מועצות אזוריות/מקומיות (או חברות כלכליות שבבעלותן המלאה והמנהלות מו"פ).
4. תאגיד של יישובים או מו"פים חקלאיים שבתחום המועצה האזורית/מקומית הרלוונטית.

3. סכום ומשך הצעות המחקר

הסכום המירבי לכל הצעת מחקר הוא עד 3 מיליון שקל (לכל התקופה).

תכנית העבודה שתצורף להצעת המחקר תיבנה על פני מסגרת שנתית, ככלל לתקופה שלא תעלה על 3 שנים, למעט מקרים בהם צרכי המחקר דורשים יותר שנות מחקר. במקרים בהם נדרש שינוי במשך תקופת המחקר המדענית הראשית תקבע את תקופת המחקר על בסיס שיקולים מקצועיים בכפוף לאישור ועדת המכרזים למחקרים.

4. סמכות החוקר הראשי ושינויים במהלך תכנית המחקר

החוקר הראשי אחראי על ניהול המחקר והצלחתו ומשמש כמנהל המדעי של המחקר. בסמכות החוקר הראשי להוציא מהתוכנית או להחליף חוקר שותף אשר לא עומד בתוכנית העבודה. המלצה זו תובא לאישור הבקרה המדעית ובמידת הצורך לאישור המדענית הראשית. יודגש, כי כל החלפת חוקר ראשי או משני, החלפת מוסד מוביל, החלפת שם/נושא התוכנית או שינוי מהותי בתוכנית העבודה, ידרשו פניה לבקרה המדעית לקבלת אישור בכתב ומראש ובמידת הצורך לאישור המדענית הראשית. אין להצניע מידע או בקשה זו בתוך הדוח המדעי השנתי. המשך מימון המחקר מותנה באישור מראש של קרן המדענית הראשית לשינוי המבוקש.

למדענית הראשית נתון שיקול הדעת לסגירת מחקר על בסיס חוסר התאמה של צוות המחקר, אי עמידה באבני הדרך ובביצוע הניסויים.

5. תנאי סף מנהלתיים להגשת הצעות מחקר

1. **חתימות:** טופס בקשה למענק מחקר חייב להיות חתום דיגיטלית על ידי כל מורשי החתימה של מוסד המחקר מגיש הבקשה להצעת מחקר כפי שהם רשומים בטופס "בקשה למענק מחקר".

2. **אישורים חשבונאיים:** א. אישור לצורך ניכוי מס במקור.

ב. אישור על ניהול פנקסי חשבונות.

*החוקר הראשי יידרש, בכפוף לשיקול דעתה של לשכת המדענית הראשית, להגיש דיווחים וחשבונות הנדרשים לצורך תשלום עבור עבודתו, במסגרת פורטל הספקים הממשלתי, בשים לב להוראות התכ"מ והנחיות החשב הכללי הרלבנטיות ויחתום על חוזה שימוש בפורטל הספקים, כמפורט בנספח המופיע בלינק: http://mof.gov.il/AG/Documents/PortalSapakim_Contract.pdf ויעבירו חתום למזמין עם חתימתו על חוזה זה. לחלופין ימציא המציע אישור כספק העושה שימוש בפורטל הספקים מהחברה המנהלת (חברת "ענבל") . למען הסר ספק, המציע יישא בכל העלויות הכרוכות בהתחברות לפורטל הספקים הממשלתי.

6. יציאה לשבתון בתקופת ביצוע המחקר

ככל והחוקר הראשי מתכנן לצאת לשנת שבתון במהלך תקופת המחקר (החל משנתו השנייה), יש לציין זאת מפורשות בטופס בקשה למענק מחקר.

1. אין להגיש לקרן הצעות מחקר אשר החוקר הראשי שלהם צפוי לשהות בשבתון בשנתו הראשונה של המחקר.

2. חוקר היוצא לשבתון בשנה השנייה ואילך של המחקר, ימשיך להיות אחראי על ניהולו השוטף של המחקר גם בעת שהותו בשבתון. במקרה כזה, יהיה על החוקר הראשי למנות חוקר אחר (ורצוי מתוך החוקרים המשניים של התכנית) שישמש כאיש קשר עם לשכת המדענית הראשית בתקופת השבתון. על החוקר הראשי להעביר מכתב הסכמה וקורות חיים של איש הקשר לבקרה המדעית ולרשות המחקר שלו טרם יציאתו לשבתון לקבלת אישור.

3. חוקר המאריך את תקופת השבתון לשנה נוספת או חלקה חייב להודיע על כך ללשכת המדענית הראשית, ולקבל על כך אישור.

7. פרישה לגמלאות (סעיף זה נועד רק לחוקרים במוסדות מחקר ממשלתיים)

ככל והחוקר הראשי מתוכנן לפרוש לגמלאות במהלך תקופת המחקר, יש לציין זאת מפורשות בהצעת המחקר המוגשת.

1. חוקר ראשי הפורש לגמלאות במהלך השנה הראשונה של הפרויקט לא רשאי להגיש הצעות מחקר לקרן. על מוסד המחקר של החוקר הראשי לא לאפשר לו הגשה.
2. חוקר ראשי הפורש לגמלאות במהלך השנה השנייה ואילך של המחקר ידווח מראש מי מהחוקרים השותפים בהצעת המחקר יהפוך לחוקר הראשי עם פרישתו. על החוקר הראשי להעביר מכתב הסכמה וקורות חיים של החוקר המחליף. ועדת השיפוט תיקח נתון זה בחשבון בעת בחינת הצעת המחקר והתאמת צוות המחקר. חובת החוקר הראשי ורשות המחקר להצהיר על יתרת השרות של החוקר ומעמדו כמתנדב אם אושר.
3. מוסד המחקר יוודא שאכן יתרת השרות תואמת להצהרה.

8. התחייבויות ואישורים שידרשו מהזוכה - הסכם התקשרות

1. הצעות אשר אינן עומדות בתנאי הסף המנהליים או הצעות שהוגשו על ידי גופים שאינם זכאיים להגיש על פי כללי קול הקורא, ייפסלו על הסף.
2. המשרד רשאי בכל עת, עד למועד האחרון שנקבע להגשת הצעות המחקר, להכניס שינויים ותיקונים במסמכי ההליך ובאופן ניהולו. השינויים, ככל שיתבצעו, יובאו לידיעת כל המשתתפים.
3. המשרד רשאי לבטל את ההליך או לדחותו מסיבות תקציביות ארגוניות או אחרות. כמו כן, המשרד שומר לעצמו את הזכות, במקרה של היעדר תקציב להקטין את ההתקשרות. במקרה זה לא תהא למציעים כל טענה כלפי המשרד והם לא יהיו זכאים לפיצוי כלשהו בגין ביטול ההתקשרות או צמצום היקפה.
4. מימון המחקרים מותנה במגבלות מסגרת תקציב המדינה שיאושר לקרן המדענית בשנת אישור המחקר. בכול מקרה המשרד שומר לעצמו את הזכות לממן תחומי מחקר המועדפים על המשרד מתוך קולות הקוראים ולא לממן תחומים אחרים בהתאם להגדרת הצרכים המקצועיים, על ידי המדענית הראשית ובאישור ועדת המכרזים למחקרים.
5. הודעת המשרד על אישור הצעת המחקר למימון אין בה כדי לממש את ההתקשרות. זו תמומש רק עם חתימת ההסכם על ידי מורשי חתימה של שני הצדדים. אין להתחיל בביצוע המחקר לפני חתימה על הסכם על ידי מורשי חתימה, של שני הצדדים כנדרש.
6. לא יבוצע תשלום עבור הוצאות מחקר אשר בוצעו טרם מועד חתימת ההסכם על ידי מורשי החתימה של שני הצדדים.
7. המשרד, באמצעות ועדת המכרזים למחקרים.
8. המשרד או מי מטעמו יהיה רשאי לערוך ביקורת, לרבות על ידי רואה חשבון חיצוני, בכל עת, גם לאחר תשלום כספי המענק, בדבר אמיתות הנתונים שנמסרו לו, מילוי התנאים למתן המענק ועל השימוש במענק שנתן.
9. לשם ביצוע הביקורת הנ"ל רשאי המשרד או מי מטעמו לדרוש ממבקש המענק להגיש לו דיווחים כספיים ואחרים בקשר לשימוש במענק ורשאי הוא לשלוח מבקר או מפקח מטעמו לבקר במשרדיו ובמתקניו ולעיין בספרי החשבונות שלו.
10. מבקש המענק מתחייב למסור כל נתון ו/או מסמך שידרוש המשרד בקשר לביצוע התכנית נשוא הבקשה.

11. במקרה בו מבקש המענק לא ישתף פעולה עם הליכי הבקרה והפיקוח, לרבות סירוב למסירת מסמכים רלוונטיים לבקשת המשרד או מי מטעמו רשאי המשרד לעכב ובמקרים מסוימים לעצור את מתן המענק או לדרוש את החזרתו.
12. במקרה בו יתגלה כי שולם המענק על בסיס דיווח כוזב, המוסד ישיב את כספי המענק ששולמו לו, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית חשב כללי.
13. המשרד שומר לעצמו לקבוע את גובה המענק המרבי שיינתן על ידו ואין בדרוג ההצעות כדי לחייב את המשרד לעניין גובה התקציב שיינתן למחקר.
14. במקרה שאחת הזכויות (התקשרויות) לא מומשה מכל סיבה שהיא או בוטלה במהלכה יהיה המשרד רשאי, אך לא חייב, על פי שיקול דעתו, להכריז על בעל ההצעה שדורגה הבאה כזוכה ולהתקשר עימו בכפוף להסכמתו (בהתאם לדירוג ההצעות על פי ציוניהן).
15. המשרד רשאי לפנות למציע במהלך בדיקת ההצעות לשם קבלת מסמכים, הבהרות או פרטים נוספים אחרים הדרושים לו לשם הערכת ההצעות וקבלת החלטות.
16. נוסח של טיוטת הסכם שייחתם בין המשרד והמוסדות הזכאים שבמסגרתם יבוצעו המחקרים שיאושרו לתקצוב בקרן מצורף לקול קורא זה.
17. הגשת הצעה לקול קורא זה, פירושה כי המציע מצהיר כי הוא עומד בתנאיו, הבין את מהותו, הסכים לכל תנאיו לרבות הסכם ההתקשרות בטרם הגיש את הצעתו, קיבל את מלוא המידע האפשרי ובדק את כל הנתונים, הפרטים והעובדות. לפיכך יהיה מנוע מלהעלות כל טענה כי לא ידע ו/או לא הבין פרט ו/או תנאי כלשהו על קול הקורא על כל פרטיו וחלקיו.
18. הגשת הצעה מטעם המציע מהווה הסכמה מראש לכל תנאי קול קורא על נספחיו הכל ללא הסתייגות או תוספת.
19. הזוכה מתחייב לחתום על הסכם ההתקשרות, (ראה [הסכם לדוגמא](#)) להלן תוך 7 ימים ממועד קבלת ההסכם לחתימה. בכל מקרה של הבדלים בניסוח הכתוב בין הסכם ההתקשרות לקול הקורא – **קול הקורא יגבר!**
20. היה והזוכה לא יחתום על הסכם ההתקשרות כנדרש, שומר לעצמו המשרד את הזכות לבטל את זכייתו ו/או לבחור במציע הבא אחריו המתאים (בהתאם לדירוג ההצעות על פי ציוניהן).
21. הזוכה מתחייב לחתום על החוזה כמו שהוא. המשרד שומר לעצמו את הזכות להתעלם מכל תוספת או הערה אשר תתווסף על ידי המציע להסכם ההתקשרות.

2.7. הנחיות נוספות

1. **חוקר ראשי יהיה זכאי להגשה של הצעת מחקר חדשה אחת בלבד לקול קורא זה.** במטרה לעודד הצטרפות של חוקרים צעירים למעגל המחקרים אותם מממנת הקרן, **חוקרים שנקלטו בארבע השנים האחרונות (2021-2025) במרכזי מחקר ואוניברסיטאות ושאינם נמנים על הסגל הקבוע של המוסד, יוכלו להגיש עד שתי הצעות מחקר חדשות לקול קורא זה.** מילוי ההנחיה באחריות מלאה של רשות המחקר עוד בטרם ההגשה לקרן המדענית.

2. לא תמומן הפעלה בעת ובעונה אחת של יותר מחמש תכניות מחקר לאותו חוקר ראשי בכלל קרנות המדענית לסוגיה. ההנחיה באחריות מלאה של רשות המחקר עוד בטרם ההגשה לקרן המדענית.
3. ניתן להגיש רק פעם אחת נוספת, הצעת מחקר שהוגשה ונדחתה ע"י אחת מוועדות השיפוט המדעי של קרן המדענית. ביצוע ההנחיה באחריות מלאה של רשות המחקר עוד בטרם ההגשה הנוספת לקרן המדענית. אי עמידה בסעיף זה תוביל לפסילת התוכנית בקרן המדענית בכול שלב במהלך השיפוט וגם לאחריה.

4. פרסומים מדעיים: בכל הצגה או פרסום מדעי של המחקר שיעשה על ידי החוקר או מי מטעמו יצוין כי

המחקר נעשה במימון לשכת המדענית הראשית של משרד החקלאות.

5. המוסד יפעל בהתאם להוראות החלטת ממשלה מספר 2575 ובהתאם, ידווח ללשכת המדענית על כל בקשה לרישום פטנט ועל כל ניצול מסחרי הנובע מהידע באמצעות דיווח שנתי למשרד. להרחבה ניתן לעיין בקישור [קידום ופיתוח ידע הנוצר במימון מענקי מחקר ממשלתיים | מספר החלטה 2575 | משרד ראש הממשלה](#).

2.8. ועדות שיפוט

1. ככלל אין ערעורים על החלטות ועדות השיפוט.
2. חוקרים יכולים לפנות למדענית הראשית לקבלת הסבר בגין החלטת פורום השיפוט כדי להבין היכן עליהם לתקן בעת הגשת הצעת מחקר חדשה. המדענית הראשית תפנה ליו"ר ועדת השיפוט לקבלת ההבהרות.
3. התנהלות ועדות השיפוט והמשקולות לדרוג התכניות יהיו בהתאם לנוהל ועדות השיפוט של המדענית הראשית. ההחלטה תתקבל בהתאם לציון השיפוט ולמיקום התוכנית בדרוג הכולל של כול התכניות והכול בכפוף לאישור ועדת המכרזים למחקרים והימצאותו תקציב לנושא.
4. הצעות המחקר ישפטו בוועדות השיפוט הייעודיות ותיבדק מידת ההתאמה למטרות הקול הקורא. בכל ועדה ישב לפחות נציג אחד מאחת מיחידות המשרד הרלבנטיות כגון שה"מ, השירותים להגנת הצומח, שימור קרקע, השירותים הווטרינרים וכו'. נציג המשרד מהתחום הרלוונטי יציג גם את מידת חשיבות המחקר לחקלאות ישראל.
5. הקריטריונים לניקוד:

- 20% - האיכות המדעית של תוכנית המחקר (מצוינות מדעית וטכנולוגית, הבסיס המדעי של המחקר).
- 20% - מידת החדשנות והמקוריות המדעית/חקלאית בהשוואה לידע שהצטבר בארץ ובעולם.
- 15% - מחקר רב תחומי המשלב גישות וטכנולוגיות שונות להשגת יעדי המחקר.
- 10% - סיכויי ההצלחה של התוכנית, תרומת המחקר לפיתוח כיוונים מדעיים יישומיים או טכנולוגיים חדשים.
- 15% - התאמת צוות המחקר (יתרון לש"פ בין קבוצות מחקר שונות ולמגדלים בשטח).
- 20% - מידת ההתאמה לאתגרי החקלאות ויצירת אימפקט בחקלאות ישראל.

לוחות זמנים

- מועד פרסום הקול קורא **30/10/2025**
- מועד אחרון לשאלות הבהרה **3/11/2025** בשעה 12:00
- מועד אחרון למתן תשובות הבהרה **4/11/2025**
- **הגשת הצעות מחקר:**
- מועד אחרון להגשה אלקטרונית של בקשות למענק מחקר לרשות המחקר באתר המדענית על ידי החוקרים:
26/11/2025 עד השעה 15:00
- מועד אחרון להגשה אלקטרונית של הבקשות למענק מחקר באתר המדענית על ידי רשויות המחקר: **30/11/2025** עד השעה 15:00
- מועד אחרון להחזרת הצעות המחקר ע"י החוקר וע"י רשות המחקר לאחר בקשת תיקונים ע"י לשכת המדענית
2/12/2025 עד השעה 15:00
- למען הסר ספק מובהר כי לא תובאנה לדיון הצעות אשר תוגשנה באיחור מהמועדים המפורטים לעיל או שלא בהתאם לתנאים המפורטים בקול קורא זה.
- מועד אחרון להודעה על אישור ו/או דחייה של הצעות **21/12/2025**